

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

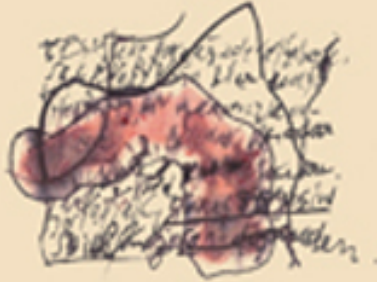
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İlhan Berk

tümceler geliyorum

TÜMCELER GELİYORUM

Tümceler

İlhan Berk Necatigil'in deyimiyle "şiirimizin uç beyi", Memet Fuat'a göre ise "dokunduğu şiir". 1918'de Manisa'da doğdu. İlk şiirleri *Manisa Halkevi* dergisi, *Uyanış*, *Varlık*, *Çığır* gibi dergilerde çıktı. 1944 yılında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Fransızca Bölümü'nü bitirdi. Destansı yönünün ağır bastığı, adeta bir Türk Walt Whitman'ı olarak adlandırıldığı dönemde *İstanbul* (1947), *Günaydın Yeryüzü* (1952), *Türkiye Şarkısı* (1953) ve *Köroğlu*'nu (1955) yayımladı.

1953 yılına kadar çıkardığı kitaplarla gerçekçi bir şair görüntüsü veriyordu. 1953'te *Yenilik* dergisinde yayımladığı "Saint-Antoine'ın Güvercinleri", ileride İkinci Yeni adını alacak şiir akımının habercisi oldu. Bu özellik daha sonraları gelişerek sürdü ve İlhan Berk'in özgün tutumu durumuna geldi. Giderek İkinci Yeni şiirinin öncüsü ve en güçlü savunucusu olarak anılmaya başladı. Şiirlerinde cinsellik ve tarih ana temalar olarak belirdi. Çeşitli nesneleri, kent, sokak gibi olguları ayrıntılı bir "kimlik kartı" somutluğu taşıyan bir biçimde şiirleştirdi. Düzyazı şiirlerden aforizmalara harfleri, nesneleri ve semtleri sevmeye dek genişleyen çok kollu bir şiir irmağıdır İlhan Berk.

Başlıca Yapıtları:

Şiir: Bütün yapıtları üç ciltte toplanmıştır *Eşik* (1947-1975): *İstanbul* (1947), *Günaydın Yeryüzü* (1952), *Türkiye Şarkısı* (1953), *Köroğlu* (1955), *Galile Denizi* (1958), *Çivi Yazısı* (1960), *Otağ* (1961), *Mısırkalyoniğne* (1962), *Âşıkane* (1968): *Şenlikname* (1972), *Taşbaskısı* (1975); *Aşk Tahtı* (1976-1982): *Atlas* (1976), *Kül* (1978) ve *Deniz Eskisi/Şiirin Gizli Tarihi* (1982); *Akşama Doğru* (1984-1996): *Delta ve Çocuk* (1984), *Güzel İrmak* (1998), *Dün Dağlarda Dolaştım Evde Yoktum* (1993), *Avluya Düşen Gölge* (1996). Ayrıca *Kuşların Doğum Gününde Olacağım* (2005), *Ev* (1997), *Çok Yaşasın Sayılar* (1998), *Şeyler Kitabı* (2002) adlı kitapları vardır. **Deneme / Günlük / Otobiyografi:** *Uzun Bir Adam* (1982, genişletilmiş baskı 2005), *Şifalı Otlar Kitabı* (1982, 2004), *El Yazılarına Vuruyor Güneş* (1983, genişletilmiş baskı 1992), *Şairin Toprağı* (1992), *İnferno* (1994, genişletilmiş baskı 2004), *Kanatlı At* (1994), *Logos* (1996), *Poetika* (1997), *Kült Kitap* (1998); **Çeviri / Antoloji:** *Başlangıcından Bugüne Beyit Mısra Antolojisi* (1960, 2. baskı 2004), *Fransız Şiiri Antolojisi* (2001), *Seçme Kantolar - Ezra Pound:* (1969), *Seçme Şiirler - Arthur Rimbaud* (1962), *Asılı Eros* (1996), *Güldeste - Başlangıçtan Bugüne Türk Şiiri Antolojisi* (2004); **Yabancı dillere çevrilmiş yapıtları:** *Estambul / İstanbul*, Madrid, 1988; *Histoire Secrète de la Poésie / Şiirin Gizli Tarihi*, Paris: Arfuyen 1991; *Poemas / Şiirler*, Madrid, 1992; *Rio Hermoso / Güzel İrmak*, Madrid, 1995; *Selected Poems / Seçme Şiirler*, Londra, 2006, *Mar de Galilea / Galile Denizi*, 2006, Madrid; *Selected Poems / Seçme Şiirler*, United Kingdom, 2007.

İlhan Berk'in
YKY'deki kitapları:

El Yazılarına Vuruyor Güneş (1992)
İnferno (1994)
Kanatlı At (1994)
Logos (1996)
Asılı Eros (1996)
Uzun Bir Adam (1997; genişletilmiş 3. baskı, 2005)
Poetika (1997)
Kült Kitap (1998)
Eşik (1947-1975) (Toplu Şiirler I, 1999)
Aşk Tahtı (1976-1982) (Toplu Şiirler II, 1999)
Akşama Doğru (1984-1996) (Toplu Şiirler III, 1999)
Galata (2000)
Pera (2000)
Şeyler Kitabı (2002)
Toplu Şiirler (Delta-1, 2003)
Requiem (2004)
Şifalı Otlar Kitabı (2004)
Kuşların Doğum Gününde Olacağım (2005)
Adlandırılmayan Yoktur (2006)
Tümceler Geliyorum (2007)

İlhan Berk

TÜMCELER GELİYORUM

Tümceler

YAPI KREDİ YAYINLARI
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Yapı Kredi Yayınları- 2515
Şiir - 227

Tümceler Geliyorum / İlhan Berk

Kitap Editörü: Fahri Güllüoğlu
Desenler: İlhan Berk

Kapak Tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Şefik Matbaası
Marmara Sanayi Sitesi M-Blok No: 291 İkitelli/İstanbul

1. Baskı: İstanbul, Mayıs 2007
ISBN 978-975-08-1253-8

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2006
Sertifika No: 44719

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
[facebook.com/yapikrediyayinlari](https://www.facebook.com/yapikrediyayinlari)
twitter.com/YKYHaber
[instagram.com/yapikrediyayinlari](https://www.instagram.com/yapikrediyayinlari)

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İçindekiler

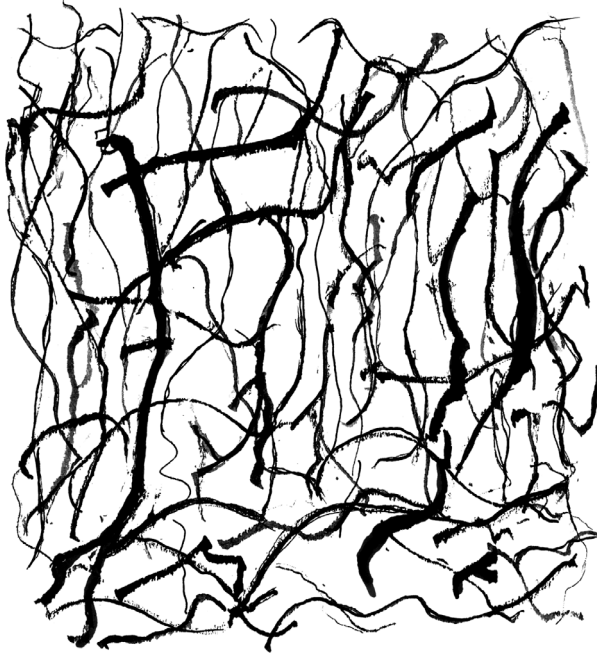
- 15 • Tümceler de Yalnızlık Çeker
- 35 • Uzun Kısa Tümce Yoktur, Tümce Vardır
- 61 • Tümceler Bir Adım İlerisini Bilmeden Yürür
- 93 • Tümceler Yabancıdır

Bazı tümceler zehrini yıllar sonra verir.

E. Canetti

Senk, 7

Senk, 7

I

TÜMCELER DE YALNIZLIK ÇEKER

En Ünlü Tümceler mi?

Su her şeyin başı.¹

Düşünüyorum, o halde varım.²

Kanla yaz, kan tindir.³

1 Thales (ki yazılı tarihin bildiği tek tümce diye geçer).

2 Descartes (ki sessiz yaşadı, atları sevdi).

3 Nietzsche (ki varoluşunu belki de bir önyargı diye düşünür).

1

Bir yerlerde 'tümcelerle öğrendim ben dünyayı' dediğimi anımsıyorum.
Tümcelerdir dünya.

2

... olanaksızlığın kıyılarını tepmek – diyor ...

... orda yürümek ...

Ordan bakmak, seslenmek ...

3

Şamanlar yaşamdan,
Lamalar ölümden söz ederler.

Böyle okudum.

4

Bir tümce
bir şeyin nasıl olduğunu söyleyebilir
ne olduğunu değil.

5

Tümceler gündeğumunu,
geceyi görmüştür.

6

... Suriyeli tacirlerle tümceler başlıyordu.
Çok sonra nehre bakan pencereyi açtım.
Yaralı bir çulluk girdi.

Kaba saba bir Latinceyle uyandım.

7

İnsan gizlidir.

Bilinmeyen
Bilinene dönüşsün!

8

Soyardım sizi.
Tüylü çıplaklığınız bir buluta çarpar kalırdı.

(Uzanamazdım.)

9

Lağımlar, ipekyolları, leş yatakları, çıplak balkonlar, sapkın, acemi falluslar (sonsuz), yerine inmeyen giyotinler, bir ipte yürüyen kertenkeleler...

(Böyle gözükara birbirleriyle yarışır sözcükler, tümceler.
Hız onlar için her şeydir sanki.)

10

Ey söz trafoları!
Yukarılardan haber vermez oldunuz.

11

Tümceler, tümceler.
Beni hiç bırakmadı.
Her şeydir tümce.
Her şeyi kuşanır.

12

Ad
gördüklerimizdir.
– diyorsun...

13

Yazı unutuluşu elinden tutar.
Öyle varolur.

14

Belirlilik.

Her şey değildir.

Her şeyin kendi dışında da
bir yaşamı vardır.

15

Ancak bir biçimi olan vardır.

Her şey neyse odur.

16

Daha öteyi görür
tümceler, bizden.

II

UZUN KISA TÜMCE YOKTUR, TÜMCE VARDIR

1

Tümceler söz orduları kurarlar.

2

İyi bir tümce kendisiyle hesaplaşarak,
kendini yıkarak kurulmalı.

3

İkonacılar da cinsellik korku saçar. Ama ters dönmüştür bu. İkonalar sanki hep bir ağızdan: "Bu yaşam bizim değildir" diyorlardır. Aslında cinsellik ikonalarda hep ağır basar. Mistik bir cinsellik olsa da bu.

4

Yer, nesneyi sarandır.
Yer üzerinde düşünmek...
Varsa:
Nasıl var?

5

Bazı tümceler tutulmaz,
başlarını alıp giderler.

Gitmek her şeydir onlar için.

6

Şimdi gel de sizin o derin, boğuk,
alkollü sesinizi anımsama.

Sonra da gül dalına uzanan elinizi.

7

Tanrı için dilin bütün uçlarını kullanmak zorundayız.

İlkin de simgesel dilden başlamalı işe.

Bütün dolaylı yolları da kuşanarak girişilmeli hem.

Hep de tanrı sözcüğünün (ki bir adın peşi sıra gideceğiz demektir bu da) etrafında dolaşacağımızı bilerek yapacağız bunu. Hem de hep *sezgiye* dayanan bir yolculuk için...

8

İncil'de de, *Tevrat*'ta da hep büyük bir şiir buldum.
Tümceleri şöyle bir kımıldatmak, dokunmak yeter:

Ve Levi evinden bir adam gitti, ve bir Levi kızını aldı.

~

Ve Musa'yı evlat edindi Firavun kızı.

~

O günler süt ve bal akarak geçti.

~

Ve Musa İsrailoğullarını Mısır'dan çıkardı.

~

Ve Rab denizi kara etti.

~

Allahın bulunmadığı koyu karanlık!

~

"Ve atsinekleri koyvereceğim" lafta kaldı.

~

Ve Musa Kavma dedi: Mısır'dan, esirlik evinden çıktınız: bu günü hatırlayın.

9

Bir tümce bitmemeli,
bitmiş gibi olmalı.

Bu yetmeli.

10

Yalnız geçmiş değil, yarın da uzaktır.
İkisi de karanlıktır
sonra da.

11

Nerden bakarsak bakalım
Ölüm, kapalı kutu gibi sunulmuştur.
Çoğunda, ölümsüzlükle örtbas
edilmiştir.

12

Suyun bulunuşunu düşünüyorum:

Bu sevinci.

Bu eskitlemez gizemsel sevinci.

13

Benim tümcelerle ilişkim
giderek bir aşk ilişkisi
olmuştur.

14

Ses mi?

Ben sesim, sözler dünyanın.

15

Kâğıt yalnızlığı biliyor.
Beklemeyi de.

16

Ben uzun tümceleri severim.
Yükünü de hemen boşaltmasını isterim.

17

Tinlerin görünmediği, girip çıkmadığı yer yoktur.

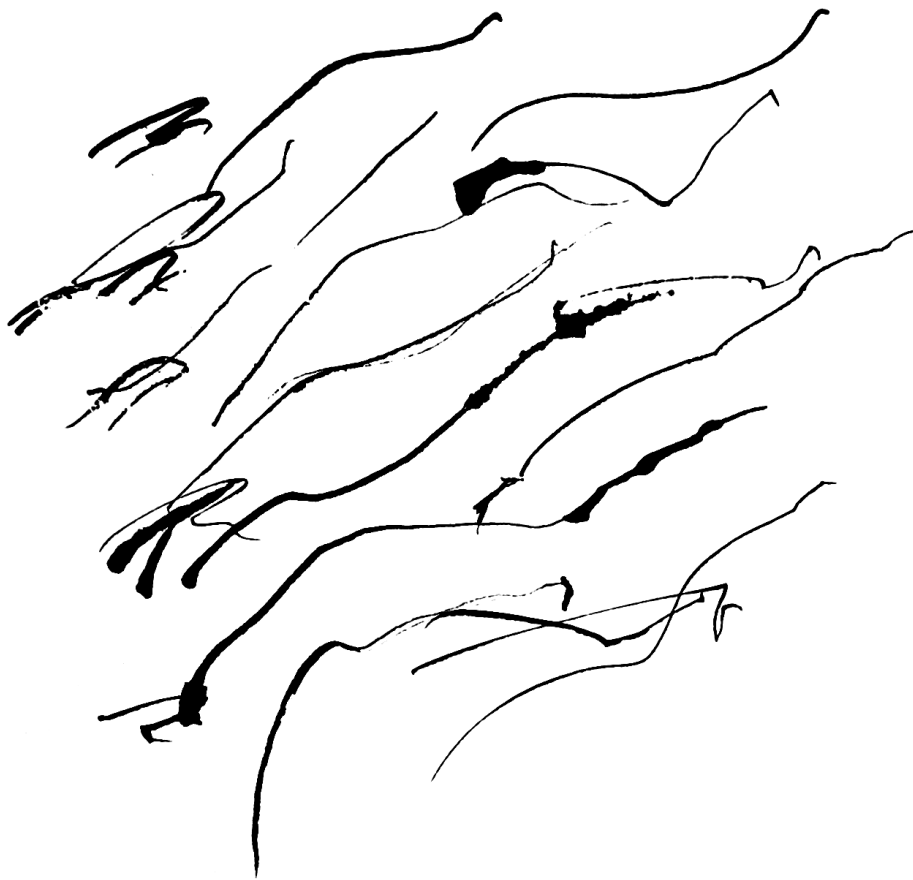
18

Tümçenin dışında dünya yoktur.

Handwritten signature or scribble.

Handwritten signature: Andrew R. Nathan

III

TÜMCELER BİR ADIM İLERİSİNİ BİLMEDEN YÜRÜR

1

Tümce,
kendini saklamalı.

Öyle kurulmalı.

2

Ölüm kapalı bir dünya.
Açıklığı siler, süpürür.
Yerine de bir boşluk bırakarak var olur.

3

Yerebatan'ı Osmanlının uzun süre unuttuğunu okudum.
Yerebatan, İstanbul'un hayaleti oysa.

4

Hep uçlar, hep uçlar ilgilendirdi beni.
(Bir de şafaktakiler.)

5

Ahret inancı:

Bir öbür dünya yarattı.

Boyuna da yer, huy değiştirir.

6

Cehennem bilinçaltının en ürkünç tasarımı.
(Cehennemin topografyası deęiřkendir.)

7

Anlam hiçbir zaman tek ilerlemez. Bir metni parçalamalı, gizli anlamları bulmaya çalışmalı.

Yapıbozumu harekete geçirmeli.

8

Dilin delilik, çılgınlık, şizofreni boyutları, hep ilgi alanım olmuştur. Düşünmeyi bir yana atıp, rastgele, uluorta yazma eylemlerine giriştim çoğu zaman. Belirsizliğin egemen olduğu bir yolu denemeye de kalktığım oldu.

9

Senin kaygılarını paylaşıyorum dedi
bir tümce (durduğu yerden, bir kenar yazısı gibi).

10

Derrida'nın *Jokeri* mi? Aşkın gösterilen:

Hem hiçbir şey, hem her şey.

Bir öte. Hem özne, hem nesne.

Şair gibi kitabının nesnesi.

Büyük bir öğretileme.

11

Sözlükleri gittiğim her yere taşıyım ben.
Bir sözlüğü herhangi bir yerinden açıp bakmak,
okumak sevinçlere boğar beni.

12

Sözün miyadı doldu.

(Yeryüzünde geç bir vakit.)

13

Çıt kasrındaydık
sonra kaskat köşke geçtik.

Yalnız yeryüzü
eksiksizdir.

14

Akarsuyun vakti yoktur.

Oluş biçimle varolur.

15

Gitmek varoluştur.

Gitmek bunu ta baştan kuşanır.

16

Dil, yalnızca anlamla sınırlı değildir.

Dilin yurdu yoktur
Kopuk, bağımsız yaşar.

17

Ağaç başlıbaşına kalmış kendiyle.

(Yeraltı, boyutu dokunmanın.)

18

Ölüm üstüne konuşan vardır ama
açıklık getiren yoktur.

19

Olanaksıza, hiçe
kaosa eğilmek,
Orda tutunmak.

20

Akşamın unutulmuş boş tümcelerine.
Dur durak bilmeyen tümcelerine.

21

Taşı sorgulamayı unutmak...
Sessizliğe bırakmak taşı...

22

Bilinmezin sınırlarında dolaşmak...
Yel kayadan ne koparırsa.

23

Zaman bizimdir
onu kullanırız.

Öyle yürür.

24

Nesnelerin bilinmeyen o sessiz diline dayanamıyorum.

Kırık bir su bardağı bile (değil mi ki elden düşmüştür) beni yaralıyor.

25

Sayılar da varlıklardır.
Zamandan da bağımsızdırlar.

26

Bilinçdışılık.

Giderek her şeyim oldu.

27

Beyaz kâğıttan korkan yalnız ben değilmişim.
Mallarmé de korkuyor.
Beyaz kâğıt cinsellik saçar.

28

Ev,
daha çok ölmek içindir.

29

Dünyanın bir yüzü yoktur.
Görüldüğü de çok su götürür.
Görülmeyen de görülmez.

30

Biz bir kitabın ortalarından düşmüş, yerlerini arayan, kendi halinde ortaboy tümcelerdik, bilmediğimiz bir kentte (kentnin adı hiçbir yerde geçmiyor çünkü) bütün bir gece sürttük durduk. Londra'ya benziyordu ama değildi, bu kesin; nasıl mı anlıyoruz: hiçbir yerde Taymis, köprüler önümüze çıkmıyor; Oxford caddesi de öyle, asıl da Hade Park; İstanbul'a benziyordu, ama İstanbul değil; Venedik, Amsterdam da olabilirdi bu, her yer kanal, su, her şey de suda yaşıyor, ama değil; Bağdat, Delhi, Pekin belki; uçümüz de önümüze bakıyor hiç konuşmuyoruz, yalnız ateşböcekleri, kuşlar, iskambiller, karıncalar, asmaköprüler, Kartaca –evet Kartaca– dinazorlar, köpekler, su yolları, lağımlar, su sinekleri, sargıbezleri ayaklarımıza takılıp duruyor ama sayfalardaki yerimizi bir türlü bulamıyoruz.

Belki de varlığımızın üstü çizildi.

Atıldık.

IV

TÜMCELER YABANCIDIR

1

Bir tümce çokanlamlılığa açık olmalı.
Çoksesliliği de, yananlamı da ku anmalı.

Hemen de kapanmamalı.

2

Yazmak hep yazmak isterim
ama yazmayı bilmek istemem.

3

Sanat yapıtının aurası her şeydir.
Benim nesnelere olan bağılılığım da
bundan kaynaklanır.

4

Yaşam denilen şeyin ne olduğunu biliyorum
ama yaşamayı bilmiyorum.

5

Varolmayan,
hiçbir yerde varolamaz.

6

Ad,
nesnenin adıdır.

7

Hep, noktasız virgülsüz on sayfalık bir tümce yazmak isterdim.
Hâlâ da istiyorum.

8

Bir seferinde
tümceleri aralarında konuşurlarken buldum.
Canlıdır tümceler.

9

Çürüme, ölüm, şiddet.
Her yerde buluruz bunu.

10

Zanaat, zanaatçılık, hep ilgilendirmiştir beni. Bir eskiciyi, lehimciyi, kunduracıyı çalışırken görmek korkunç sevindirir beni. Bir saat tamircisine, bir su bulucusuna, bir kuyumcuya, bir bakırcıya saatlerce bakabilirim.

Şairlik biraz da saatçilik, kuyumculuk, bakırcılık gibi bir zanaattır.

11

Hele hele de sevgili gereçler, sevgili küçük şeyler (özellikle de vidalar) zemberekler, yelkovanlar, akrepler, küçük mü küçük çiviler hep birer sözcüktürler. Hepsi bu da değil. Her türlü, her türlü araç gereçler dünya güzelidirler. Bir sözlükte en güzel adları onlar alır. Bir evi kuran gereçleri düşünün: Wittgenstein “Felsefe, şiir gibi kurulmalı” der.

Şiir de saat gibi kurulmalı.

Taş, tahta, demir, çimento, çivi, kapı, pencere, tavan, çatı, balkon da sözcüklerdir: Bir tümceyi, evet bir tümceyi kurmak için.

12

Yazarken mi?

Yazarken yaşadığımı daha bir anlıyorum.

13

Bazı tümceler bazı tümcelerin yanına gelip dururlar.
Başıma geldi bu.

14

Artı zaman yoktur.

Hiçtir o.

Hiçin adıdır.

15

Umut, usun yanında konuşamaz.

Yalnız durur, bakar ona.

Ama konuşamaz. Kendini savunamaz.

16

Tümceler bizimle hiçbir biçimde ilgi kurmazlar.
Niçin kursunlar ki?

17

Bütün tümceler yeryüzünde yabancıdır.

Dünya ürettiğimiz ölçüde vardır.

18

Labirent, labirent olduğunu bilmez (niçin bilsin?). Bir adı vardır.
Kendine döner (dört duvar olan kendine).

Her adı olan gibi.

19

Yüz, bir yorumlar yumağıdır.
Okumak gerekir.

20

Hep boşluğa yazdım ben.
Böylece boşluk her şeyim oldu.

MU, boşluk

21

Kuran'ın üstüne aralarda gölgeler düşer.
Korkuya benzeyen gölgeler.
Hemen kapatırım.

22

Her şeyi ile
tam bir dünya yoktur.
Hiç de olmamıştır.

23

Tümce yıkılıyor...

Dünya oval ile
Dairenin.

Berk

